

KAZALIŠTE ILI GALERIJA ILI POSVE SVEJEDNO?

Spider Event Zagreb, Zagrebački plesni centar i Gliptoteka HAZU,
21. – 23. studenoga 2013.

Međunarodni putujući projekt *Spider Expand!* u kojem sudjeluje i hrvatska umjetnička organizacija *de facto*, u Zagreb je doveo Spider Event. Jedan je to u nizu događanja u različitim europskim gradovima s ciljem mobilizacije plesača, djelatnika u kulturi i performerera putem rezidencija, izvedbi i debata. Iza koncepta *Spider Expand!* stoji slovenski umjetnik Matej Kejžar, inače član slavne belgijske plesne skupine Rosas. Uz *de facto* osnivače Sašu Božića i Barbaru Matijević, u projektu sudjeluje i Kejžarova organizacija *Pekinpah / Kink Kong* iz Ljubljane, zatim skupina *Collectif Loge 22* iz Lyona kao i organizacije *DansCentrumJette* iz Brüssela, *DAN.C.CE/Dance Cultural Centre* iz Atene te *LaborGras* iz Berlina.

Zagrebačko se sjecište te *paukove mreže* gradova, organizacija i događaja, kroz formu mini festivala od 21. do 23. studenog, fokusiralo na pitanje izvedbe u galerijskom kontekstu. Na programu je bilo nekoliko predstava većinom gostujućih umjetnika kao i izložba *(Ne)određenost pokreta u prostoru plesnog diskurza* u Gliptoteci HAZU, s hrvatskim izlošcima interdisciplinarnog karaktera na razmeđu likovnosti i plesa.

Prednost ovog jednokratnog mini-festivala, naspram dugovječnijih, eklektičnih festivalskih inačica, jest tematizacija jednog užeg pitanja, kao i programatsko olakšanje koje ne mora udovoljavati imperativu uvjetno rečeno velikih prokušanih imena i produkcija pa prostor dobivaju one manje, okrenute eksperimentu i istraživanju. S druge strane, projekt svojim pogodnim konceptom osigurava financijsko zaleđe Europske komisije čime mu je omogućena, za ovdašnje prilike jaka medijska vidljivost i promocija. Mana ili bolje reći nezahvalna strana priče jest terminsko preklapanje događaja s već tradicionalnom inflacijom istovrsnih događanja u Zagrebu tijekom studenog i prosinca.

Umjetnički direktor Spider Eventa Zagreb, redatelj, dramaturg i koreograf Saša Božić, predstavio je ovom prilikom izvedbe autora iz Belgije, Norveške, Francuske i Slovenije, te je u okviru događanja izvedena i zagrebačka premijera njegove *Trilogije* (*Love will tear us apart; Boys don't cry i the_beatles*). O nekim radovima koji su prikazani na spomenutoj izložbi već smo pisali – filmovi *Trisolistice* i *Plesati sa...* Irme Omerzo, film *Transformance* Nine Kurtele, a izložene su i fotografije *Izleti* Jasenka Rasola koje jedine svjedoče plesnim izvedbama u planinskom pejzažu, instalacija *White on White* Nine Kurtele i *IS_land* Petre Hrašćanec te video rekonstrukcija izvedbe *Jukebox* Ksenije Zec i Petre Hrašćanec.

Festival je otvorila belgijska autorica izraelskog porijekla Meytal Blanaru. Njezin rad u nastajanju *Aurora* crpi nadahnuće iz rubne tjelesnosti *divlje djece* koja su prve godine života provele bez ljudskog kontakta, u divljini ili zatočeništvu. Blanaru posvećenom izvedbom postiže potpuno *iščaćšen* način kretanja, dajući ljudskome tijelu novu dimenziju između animalnog i strojnog fizikaliteta, proširujući granice njegova poimanja. Iako rad u nastajanju, u kontekstu tematske zaokupljenosti Spider Eventa Zagreb postavlja se pitanje nije li zapravo sasvim zanimljivo i dostatno promatrati takav pokret čisto kao galerijski *uokviren* izložak, bez nužnosti teatarskog odnosno dramaturškog strukturiranja.

Rad *Black* norveške autorice Mette Edwardsen možda bi ipak bio prikaldniji izvan tradicionalnog *black boxa*, jer izveden na sceni Zagrebačkog plesnog centra u nekom momentu usred izvedbe pati od jednoličnosti. Zanimljiv pomak u njezinom slučaju događa se u potpunom odbacivanju konvencionalnog scenskog prostora kao fizičke manifestacije. On je prepušten gledateljevoj imaginaciji. Edwardsen jednostavnim i čistim poigravanjem glasom i mimskom gestom gradi imaginativnu zvučno-prostornu mrežu. Čini to uzastopnim i izvedbeno vrlo zahtjevnim ponavljanjem riječi, tvoreći ritmičnu podlogu koja vibrira prostorom, dok gestom markira predmete i okolinu. U konceptu, viđeno je vrlo slično radu hrvatskog autora Pavla Heidlera prikazanom na ovogodišnjem Tjednu suvremenog plesa.

Francuska skupina Loge 22 odlučila se za izvedbu svoje *Konkretheit* u specifičnom duguljastom galerijskom prostoru Gliptoteke HAZU, koji je ne jednom zaintrigirao i hrvatske autore – njezinom se izrazitom dubinom na donekle sličan način pozabavila primjerice Željka Sančanin u *Private in Vitro* prije deset godina. *Konkretheit* se odvija između dvije grupe gledatelja posjednute na kranjim rubovima galerije dok se prostor između postupno raščišćuje od potpune zadimljenosti. Gustoća dima/magle i mogućnost kako velike udaljenosti tako i velike blizine gledateljima podloga je za poigravanje s (ne)vidljivošću zbivanja. Za razliku od prethodne dvije izvedbe u ZPC-u, ova iako galerijska, ima vrlo jasnu dramaturgiju, štoviše ona je ključna. Loge 22 pred gledatelje postavlja obrnuti proces rada na koreografiji od apstrakcije i *zamagljene* ideje, do upisivanja konkretnih značenja pokretima pomoći teksta, objekata i glazbe – što donekle podsjeća na još jedan rad hrvatskih autorica, svojedobno također izveden u istom prostoru, radi se o predstavi *Orangecut*, skupine OOUR.

Božićeva *Trilogija* je na Spider Eventu Zagreb zaokružena trećim nastavkom *the_beatles*. Osim što je autor umjetnički ravnatelj događanja, predstava sa Spider Eventom nema drugih programskih poveznica i zapravo je svejedno gdje ju se izvodi – funkcionirala bi jednako u galeriji, u parku, privatnom stanu kao i na kazališnoj pozornici. Odnos plesa s popularnom glazbom kojeg autor ističe kao glavnu temu *Trilogije*, zapravo je puno manje zanimljiv od podteksta. Popularna glazba u podlozi sva tri dijela samo je zvučna kulisa koja aktivira određene emocije iz kolektivne memorije, dok Božić postavlja i neka možda važnija pitanja – kome uopće pripada izvedba, tko na nju ima pravo, koliko je zapravo relativan i nestabilan pojam plesačke virtuoznosti u suvremenoj plesnoj izvedbi, i koliku važnost u konačnici ima i uživanje u plesu, kako za izvođača, tako i za publiku, kao i izvođačka iskrenost.

Spider Event Zagreb ugostio je i slovenske autore, pokretača *Spider Expand!-a* Mateja Kejžara i njegov *Ovo nije hit* te Leju Jurišić i Teju Reba s predstavom *Sofa*.

© Jelena Mihelčić, PLESNA SCENA, 17. prosinca 2013